

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 6. októbra 2009*

Vo veci C-335/07,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná
16. júla 2007,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: I. Koskinen, L. Parpala, M. Patakia
a S. Pardo Quintillán, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie
v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Fínskej republike, v zastúpení: J. Heliskoski a A. Guimaraes-Purokoski, splnomocnení
zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: fínčina.

ktorú v konaní podporuje:

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: A. Falk, splnomocnená zástupkyňa,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia A. Ó Caoimh, J. Klučka,
U. Lohmus a A. Arabadjiev (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. februára 2009,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 26. marca 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou Komisia Európskych spoločenstiev žiada, aby Súdny dvor určil, že Fínska republika si tým, že nezabezpečila, aby všetky vypúšťania z čističiek komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s populačným koeficientom (p. k.) prevyšujúcim 10 000 prešli náročnejším čistením, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 5 ods. 2, 3 a 5 smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd (Ú. v. ES L 135, s. 40; Mim. vyd. 15/002, s. 26), zmenenej a doplnenej smernicou Komisie 98/15/ES z 27. februára 1998, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/271/EHS, pokiaľ ide o niektoré požiadavky stanovené v jej prílohe I (Ú. v. ES L 67, s. 29; Mim. vyd. 15/004, s. 27, ďalej len „smernica 91/271“).

Právny rámec

Dohovor o ochrane morského prostredia oblasti Baltského mora

- 2 Európske spoločenstvo je spolu s niektorými z členských štátov a s Ruskou federáciou signatárom Dohovoru o ochrane morského prostredia oblasti Baltského mora (Helsinský dohovor v revidovanom znení z roku 1992) (Ú. v. ES L 73, 1994, s. 20; Mim. vyd. 11/019, s. 292, ďalej len „dohovor o Baltskom mori“), prijatého rozhodnutím Rady 94/157/ES z 21. februára 1994 o uzavretí Dohovoru o ochrane morského prostredia v oblasti Baltského mora (Helsinského dohovoru v revidovanom znení z r. 1992) (Ú. v. ES L 73, s. 19; Mim. vyd. 11/019, s. 291).

Právna úprava Spoločenstva

3 Podľa znenia jej článku 1 sa smernica 91/271 týka zberu, čistenia a vypúšťania komunálnych odpadových vôd a čistenia a vypúšťania odpadovej vody z určitých priemyselných odvetví a jej cieľom je chrániť životné prostredie pred nepriaznivými vplyvmi vypúšťania uvedenej odpadovej vody.

4 Článok 2 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

1. ‚komunálne odpadové vody‘: odpadové vody z domácností alebo zmes odpadových vôd z domácností s priemyselnou odpadovou vodou a/alebo splaškovou dažďovou vodou;

...

4. ‚aglomerácia‘: je oblasť, v ktorej sa osídlenie alebo hospodárska činnosť natoľko koncentrujú, že je opodstatnené odvádzať z nich komunálne odpadové vody do čističky komunálnych odpadových vôd alebo na miesto ich konečného vypúšťania;

5. ‚zberný systém‘: je systém kanálov, ktoré zbierajú a odvádzajú komunálnu odpadovú vodu;

6. „1 p. k. (populačný koeficient)“: je množstvo organického biologicky odbúrateľného znečistenia vyjadrené hodnotou ukazovateľa na biochemickú spotrebu kyslíka za prvých päť dní (BOD5) ekvivalentnou 60 g za deň;

...

8. „sekundárne čistenie“: je čistenie komunálnych odpadových vôd zahŕňajúce vo všeobecnosti biologické čistenie a sekundárne usadzovanie alebo iný proces, ktorý spĺňa požiadavky stanovené v tabuľke 1 prílohy 1;

9. „primerané čistenie“: je spracovanie komunálnej odpadovej vody akýmkoľvek procesom a/alebo systémom likvidácie, ktorým sa zabezpečí, že sa splnia kvalitatívne ciele zberných vôd a príslušné ustanovenia tejto a ďalších smerníc spoločenstva;

...

11. „eutrofizácia“: je obohacovanie vody živinami, najmä zlúčeninami dusíka a fosforu, ktoré spôsobuje zvýšený rast rias a vyšších rastlinných foriem, čím môže dôjsť k nežiaducemu zhoršovaniu biologickej rovnováhy a kvality tejto vody;

...

13. „pobrežné vody“: sú vody mimo čiary odlivu alebo vonkajšej hranice estuária.“

- 5 Všeobecné predpisy uplatniteľné na odpadové vody, ktorých sa týka uvedená smernica, sa uvádzajú v jej článku 4, ktorý v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením sekundárnym čistením alebo ekvivalentným čistením...“

- 6 Článok 5 smernice 91/271 stanovuje:

„1. Na účely odseku 2 členské štáty identifikujú do 31. decembra 1993 citlivé oblasti podľa kritérií stanovených v prílohe II.

2. Členské štáty zabezpečia, že komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov prejdú pred vypustením v citlivých oblastiach náročnejším čistením ako tým, ktoré je uvedené v článku 4, najneskôr do 31. decembra 1998 pre všetky vypúšťania z aglomerácií s viac ako 10 000 p. k.

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd uvedené v odseku 2 musí spĺňať príslušné požiadavky v oddiele B prílohy I. ...

4. Alternatívne sa požiadavky pre jednotlivé zariadenia stanovené v odsekoch 2 a 3 nemusia použiť v citlivých oblastiach, kde sa dá preukázať, že minimálne percento zníženia celkovej záťaže vstupujúcej do všetkých čističiek komunálnych odpadových vôd v tejto oblasti je aspoň 75 % pre celkový obsah fosforu a aspoň 75 % pre celkový obsah dusíka.

5. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd, ktoré sú umiestnené v príslušných oblastiach povodia citlivých oblastí a ktoré prispievajú k znečisteniu týchto oblastí, podlieha odsekom 2, 3 a 4.

...

8. Členský štát nemusí identifikovať citlivé oblasti na účely tejto smernice, ak zavádza čistenie stanovené podľa odsekov 2, 3 a 4 na celom svojom území.“

7 Odseky 2 a 3 prílohy I B tejto smernice sú formulované takto:

„2. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd podliehajúce čisteniu v súlade s článkom 4 a 5 spĺňa požiadavky uvedené v tabuľke 1.

3. Vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do tých citlivých oblastí, ktoré podliehajú eutrofizácii, ako je stanovené v prílohe II A a), navyše spĺňa požiadavky uvedené v tabuľke 2 tejto prílohy.“

8 Tabuľka 2 uvedenej prílohy I znie takto:

„Tabuľka 2: Požiadavky na vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do citlivých oblastí, ktoré podliehajú eutrofizácii, stanovené v prílohe II A a). V závislosti od miestnej situácie sa môžu uplatňovať požiadavky na jeden alebo na obidva ukazovatele. Použijú sa hodnoty koncentrácie alebo percent zníženia.“

9 Podľa druhého riadku tejto tabuľky musí celkové množstvo dusíka predstavovať maximálnu koncentráciu 15 mg/l pre aglomerácie, ktorých p. k. sa nachádza medzi 10 000 a 100 000, a 10 mg/l pre väčšie aglomerácie, alebo byť predmetom minimálneho percentuálneho zníženia o 70 až 80 %.

10 Príloha II A písm. a) druhý pododsek smernice 91/271 stanovuje:

„Pri posudzovaní toho, ktoré živiny by sa mali znížiť pri ďalšom čistení, sa môžu zohľadniť nasledujúce prvky:

i) jazera a potoky siahajúce do jazier/rezervoárov/uzavretých zálivov, pri ktorých sa zistila slabá výmena vody a kde môže nastať zhromažďovanie. V týchto oblastiach

sa musí zahrnúť odstraňovanie fosforu, pokiaľ sa nedá preukázať, že odstraňovanie nemá účinok na úroveň eutrofizácie. Tam, kde sa robí vypúšťanie z veľkých aglomerácií, sa môže posúdiť tiež odstraňovanie dusíka;

- ii) estuáriá, zálivy a iné pobrežné vody, pri ktorých sa zistila slabá výmena vody alebo ktoré prijímajú veľké množstvá živín. Výtoky z malých aglomerácií majú [Vypúšťanie z malých aglomerácií má — *neoficiálny preklad*] obvykle menší význam v takýchto oblastiach, ale pre veľké aglomerácie je potrebné začleniť odstraňovanie fosforu a/alebo dusíka, pokiaľ sa nedá preukázať, že odstraňovanie nemá účinok na úroveň eutrofizácie.“

Vnútroštátna právna úprava

- 11 Podľa článku 4 rozhodnutia Rady ministrov č. 365/1994 z 19. mája 1994 o čistení odpadových vôd pochádzajúcich z komunálnych kanalizácií a určitých priemyselných odvetví a vypúšťaných do vody a o čistení priemyselných odpadových vôd, ktoré vstupujú do komunálnych kanalizácií, sú všetky fínske vodné prostredia považované za citlivé oblasti v zmysle smernice 91/271.
- 12 Z opisu vnútroštátnej právnej úpravy predloženého v písomných vyjadreniach Fínskej republiky, ktorý Komisia nenapadla, vyplýva, že každá fínska čistička komunálnych odpadových vôd aglomerácií s p. k. viac ako 100 musí disponovať environmentálnym povolením, ktoré sa vydáva po posúdení z prípadu na prípad. V rámci tohto posúdenia sa vždy zohľadňuje stav vôd a vplyv, ktoré na ne komunálne odpadové vody majú.
- 13 V rámci svojho posúdenia orgán poverený udelením environmentálneho povolenia disponuje, pokiaľ ide o čističky komunálnych odpadových vôd aglomerácií s p. k. viac

ako 4 000, expertízou z oblasti práva životného prostredia, ako aj vedeckou a technickou expertízou. Tento orgán musí zohľadniť vyjadrenia, ktoré obdrží v rámci postupu schvaľovania, vrátane stanoviska dotknutého ympäristökeskus (regionálne centrum životného prostredia).

- 14 Toto centrum má za úlohu dbať o všeobecný záujem v oblasti životného prostredia. V stanovisku, ktoré predkladá orgánu poverenému udelením environmentálneho povolenia, musí navrhnúť zníženie obsahu dusíka, ak je to potrebné vzhľadom na životné prostredie, zohľadňujúc pritom miestnu situáciu a najnovšie vedecké poznatky. Žiadosť o zníženie obsahu dusíka musí byť v zásade adresovaná všetkým čističkám odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré vypúšťajú odpadové vody priamo do oblastí na juh od Kvarkenen (Merenkurkku), nachádzajúceho sa na hranici medzi Botnickou zátokou (Perämeri) a Botnickým morom (Selkämeri), ktoré spolu vytvárajú Botnický záliv. Botnický záliv predstavuje rameno Baltského mora.

Konanie pred podaním žaloby

- 15 Komisia zastávala názor, že vo všetkých fínskych aglomeráciách s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa nachádzajú v povodiach vlievajúcich sa do Baltského mora, je potrebné vykonávať náročnejšie čistenie (ďalej len „terciárne čistenie“) v zmysle článku 5 odsekov 2, 3 a 5 smernice 91/271 dusíka a fosfora súčasne, preto listom z 1. júla 2002 vyzvala Fínsku republiku, aby zabezpečila dosiahnutie súladu s článkom 5 smernice 91/271.
- 16 Vo svojej odpovedi z 27. augusta 2002 Fínska republika uviedla, že dosiahla súlad so smernicou 91/271. Obsah dusíka je totiž znižovaný, ak je to považované za potrebné, pričom sa zakaždým zohľadňuje stav zberných vôd podľa toho, čo vyžaduje uvedená smernica.

- 17 Dňa 1. apríla 2004 Komisia zaslala Fínskej republike podľa článku 226 prvého odseku ES odôvodnené stanovisko, v ktorom uviedla záver, že Fínska republika si nespĺnila povinnosti, ktoré jej ukladá článok 5 ods. 2, 3 a 5 smernice 91/271, keďže nevyžadovala, aby odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 prešli náročnejším čistením, a vyzvala tento členský štát, aby prijal opatrenia uvedené v tomto odôvodnenom stanovisku v lehote dvoch mesiacov od jeho prijatia.
- 18 Keďže Komisiu odpoveď fínskych orgánov na uvedené odôvodnené stanovisko neuspokojila, podala túto žalobu.
- 19 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 7. augusta 2008 bolo Švédskemu kráľovstvu povolené vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podporujúci návrhy Fínskej republiky.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

- 20 Podľa Komisie, keďže všetky fínske vodné prostredia tvoria citlivé oblasti v zmysle smernice 91/271, sa povinnosť dbať o to, aby všetky komunálne odpadové vody vstupujúce do zberných systémov boli pred vypustením predmetom náročnejšieho čistenia, než je čistenie opísané v článku 4 uvedenej smernice, pre všetky vypúšťania pochádzajúce z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, uplatňuje na celé fínske územie.

- 21 Za takýchto okolností zo smernice 91/271 vyplýva, že dusík musí byť predmetom terciárneho čistenia vo všetkých čističkách komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z fínskych aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa nachádzajú v pobrežných oblastiach a povodiach vlievajúcich sa do Baltského mora.
- 22 Komisia zastáva názor, že na splnenie cieľa smernice 91/271 sa všetky vypúšťané odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa vlievajú do Baltského mora, musia čistiť od fosforu, ako aj dusíka. Takéto zaobchádzanie obmedzuje migráciu dusíka do centra Baltského mora, Fínskeho zálivu (Suomenlahti), mora v oblasti súostrovia Saaristomeri a určitých častí Botnického mora a tým eutrofizáciu týchto oblastí. Podľa názoru Komisie fínske orgány nepreukázali, že rozhodnutie nepristúpiť v terciárnom čistení dusíka vo všetkých dotknutých čističkách bolo bez vplyvu na uvedené oblasti.
- 23 Fínska republika poznamenáva, že komunálne odpadové vody všetkých fínskych aglomerácií sú čistené v biochemických čističkách a že tieto čističky musia získať environmentálne povolenie. Základným prvkom postupu vydania tohto povolenia je konzultácia s regionálnymi centrami životného prostredia a týmto centrom prislúcha odporučiť zníženie obsahu dusíka vždy, keď sa to ukazuje potrebné pre ochranu životného prostredia. Okrem toho pri pravidelnom preskúmaní, ktorého predmetom je každé environmentálne povolenie, je potreba zníženia obsahu dusíka hodnotená vzhľadom na miestnu situáciu, v súlade s tým, čo uvádza smernica 91/271.
- 24 Fínska republika potvrdzuje, že vo veľkej časti jej vnútrozemských vôd predstavovaných jazerami a riekami dusík nemá vplyv na eutrofizáciu, keďže živinou regulujúcou eutrofizáciu je fosfor. Fínska republika zastáva názor, že ani dusík nie je živinou, ktorá reguluje eutrofizáciu vo všetkých fínskych morských oblastiach.

- 25 Za týchto okolností Fínska republika popiera, že smernica 91/271 ukladá zníženie obsahu dusíka vo všetkých odpadových vodách pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000. Podľa ustanovení tabuľky 2 prílohy I uvedenej smernice sa totiž potreba pristúpiť k znižovaniu obsahu dusíka posudzuje „v závislosti od miestnej situácie“. Komisia nepreukázala, že zatiaľ čo smernica 91/271 si vyžaduje zníženie obsahu dusíka, fínske orgány ho nevyžadujú, a to v rámci posúdenia vykonaného pre každú čističku čistiacu komunálne odpadové vody aglomerácií s p. k. viac ako 100, na účely udelenia obnovenia environmentálneho povolenia vyžadovaného v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou.
- 26 Okrem toho Fínska republika uvádza, že „miestna situácia“ uvedená v tabuľke 2 prílohy I smernice 91/271 sa obmedzuje na vodnú oblasť, v ktorej emisie čističiek môžu mať za dôsledok poškodenie uvádzané uvedenou smernicou. Okrem toho požiadavka, podľa ktorej musí byť obsah dusíka vo všetkých prípadoch znížený v súlade s hodnotami uvádzanými v tejto tabuľke, je nezávisle od jeho vplyvu na vodné prostredie v rozpore so zásadou proporcionality.
- 27 Fínska republika navyše uvádza tri hlavné dôvody na ospravedlnenie svojej praxe spočívajúcej v posudzovaní potreby znižovania obsahu dusíka z prípadu na prípad pri každej čističke podliehajúcej povinnosti získať environmentálne povolenie podľa vnútroštátnej právnej úpravy. Po prvé tento členský štát uvádza, že v určitých prípadoch zníženie obsahu dusíka v komunálnych odpadových vodách nemá vplyv na eutrofizáciu Baltského mora z dôvodu zachytávania dusíka jazerami a riekami. Po druhé nebolo vylúčené, že za určitých okolností by zníženie obsahu dusíka malo škodlivý účinok na stav vôd, vyvolávajúc kvitnutie určitých škodlivých rias. Po tretie Fínska republika poznamenáva, že nízka úroveň migrácie dusíka z Botnického zálivu, ktorý nevykazuje známky eutrofizácie a v ktorom dusík nie je limitujúcou živinou, do iných morských oblastí nemôže byť považovaná za spôsobujúcu poškodenie v dotknutých zónach v zmysle smernice 91/271.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 28 Z článku 5 ods. 2 smernice 91/271 vyplýva, že všetky komunálne odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sú vypúšťané do citlivej oblasti, musia byť najneskôr do 31. decembra 1998 predmetom náročnejšieho čistenia ako toho, ktoré je uvedené v článku 4 uvedenej smernice.
- 29 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že pre to, či existuje vypúšťanie v zmysle článku 5 ods. 2 smernice 91/271, je irelevantné, či sú odpadové vody vypúšťané do citlivej oblasti priamo alebo nepriamo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2002, Komisia/Taliansko, C-396/00, Zb. s. I-3949, body 29 až 32). Ako poznamenala generálna advokátka v bode 72 návrhov, toto je v súlade s vysokou úrovňou ochrany, ku ktorej smeruje politika Spoločenstva v oblasti životného prostredia v zmysle článku 174 ods. 2 ES.
- 30 Identifikovanie citlivých oblastí môže byť podľa znenia prílohy II A smernice 91/271 založené na eutrofizácii, odoberaní pitnej vody alebo na požiadavkách iných smerníc.
- 31 V prejednáwanej veci je nesporné, že v roku 1994 Fínska republika identifikovala všetky svoje vody ako oblasti citlivé na eutrofizáciu a že všetky čističky tohto členského štátu vykonávajú priamo alebo nepriamo vypúšťanie do týchto oblastí.
- 32 Okrem toho článok 5 ods. 3 smernice 91/271 určuje, akým predpisom je podriadené terciárne čistenie vypúšťaných odpadových vôd v takýchto citlivých oblastiach. Z tohto ustanovenia v spojení s ustanoveniami, na ktoré odkazuje, vyplýva, že vypúšťanie z čističiek komunálnych odpadových vôd do citlivých oblastí, ktoré sú predmetom eutrofizácie, musí spĺňať požiadavky uvedené v tabuľke 2 prílohy I tejto smernice.

- 33 Súdny dvor už rozhodol, že tieto predpisy sa uplatňujú s výhradou prílohy II A písm. a) druhého pododseku smernice 91/271 (rozsudok z 23. septembra 2004, Komisia/Francúzsko, C-280/02, Zb. s. I-8573, body 104 a 105). Bod ii) tohto ustanovenia uvádza, že pokiaľ ide o pobrežné vody, pri ktorých sa zistila slabá výmena vody alebo ktoré prijímajú veľké množstvá živín, pre veľké aglomerácie je potrebné začleniť odstraňovanie fosforu a/alebo dusíka, pokiaľ sa nedá preukázať, že odstraňovanie nemá účinok na úroveň eutrofizácie.
- 34 Tabuľka 2 prílohy I tejto smernice sa týka zníženia obsahu fosforu a dusíka v komunálnych odpadových vodách. Podľa názvu tejto tabuľky sa v závislosti od miestnej situácie stanovuje uplatnenie jedného parametra alebo oboch. Či teda má byť znižovaný obsah dusíka alebo fosforu, alebo oboch látok, závisí od miestnej situácie. Členský štát sa teda môže rozhodnúť uplatňovať hodnotu koncentrácie alebo percento zníženia.
- 35 Je potrebné uviesť, že Komisia a Fínska republika sa zhodujú na skutočnosti, že eutrofizácia Baltského mora predstavuje závažný problém životného prostredia a že tento fenomén je vyvolaný zvýšenou koncentráciou dusíka a fosforu, dvoch látok, ktoré sú však pre život v mori nevyhnutné.
- 36 Ako to potvrdila samotná Komisia, mechanizmus obmedzenia eutrofizácie dusíkom a/alebo fosforom sa značne odlišuje od jednej morskej oblasti Baltského mora k inej, dokonca aj vnútri tej istej oblasti. Neexistuje teda jednotné riešenie problému eutrofizácie pre celé Baltské more.
- 37 Z pripomienok predložených účastníkmi konania vyplýva, že vo všeobecnosti jedna zo živín, či už ide o fosfor alebo dusík, je v pomere k druhej prítomná v menšom množstve a že tento rozdiel v množstve obmedzuje tvorbu rias. Táto látka sa preto nazýva „limitujúci faktor“. Vody jednej oblasti môžu byť citlivé na jednu alebo druhú z týchto

látok, alebo na obe. Prístupenie k znižovaniu fosforu a/alebo dusíka v závislosti od citlivosti uvedených vôd teda umožňuje obmedziť tvorbu rias.

38 Za takýchto okolností opatrenia, ktoré by bolo potrebné prijať na obmedzenie eutrofizácie v jednej alebo v inej časti Baltského mora, nie sú rovnaké. Smernica 91/271 v tejto súvislosti uvádza, že členské štáty posudzujú na základe miestnej situácie látky — fosfor a/alebo dusík —, ktoré prispievajú k eutrofizácii, a v súlade s týmto posúdením prijímajú primerané opatrenia na čistenie.

39 Ako to uvádza Fínska republika, smernica 91/271 teda automaticky nevyžaduje zníženie obsahu dusíka, hoci sú odpadové vody z čističky komunálnych odpadových vôd vypúšťané do zberných vôd nachádzajúcich sa v citlivej oblasti. Rozhodujúcim pre určenie, či dusík a/alebo fosfor musia byť odstraňované, je dôvod citlivosti týchto vôd v spojení so skúmaním miestnej situácie.

40 Preto nemožno súhlasiť s výkladom, ktorý uvádza Komisia, podľa ktorého samotná skutočnosť, že odpadové vody vypúšťané z čističiek komunálnych odpadových vôd ústia do citlivej morskej oblasti, umožňuje konštatovať, že smernica 91/271 vyžaduje terciárne čistenie dusíka. Podľa článku 5 ods. 5 uvedenej smernice závisí povinnosť znížiť obsah dusíka od miery, v akej vypúšťané odpadové vody z čističiek komunálnych odpadových vôd, ktoré sa nachádzajú v povodiach vlievajúcich sa do citlivých morských oblastí, prispievajú k ich znečisťovaniu.

41 Keďže určenie limitujúceho faktora nie je výlučne spojené s citlivosťou zberných vôd, ale tiež s existenciou znečisťujúceho účinku vypúšťania na tieto vody, nie je možné tvrdiť, ako to v podstate robí Komisia, že keďže Baltské more trpí silnou eutrofizáciou

spôsobenou dusíkom, ako aj fosforom a keďže väčšina fínskych vnútrozemských vôd sa vlieva do tohto mora, fínske jazerá a rieky, ako aj pobrežné vody musia byť považované za citlivé na obe látky.

- 42 Z týchto úvah vyplýva, že v rozpore s tým, čo uvádza Komisia, smernica 91/271 nestanovuje všeobecnú povinnosť vyžadovať terciárne čistenie dusíka pri vypúšťaní odpadových vôd z každej čističky komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000.
- 43 Keďže smernica 91/271 ukladá zníženie obsahu fosforu a/alebo dusíka v závislosti od miestnej situácie, teda od citlivosti zberných vôd na jednu alebo druhú z týchto živín, a existencie znečisťujúceho účinku vypúšťania na tieto vody, je možné pristúpiť k spoločnému skúmaniu predmetných čističiek, ktoré vypúšťajú odpadové vody do toho istého povodia.
- 44 Okrem toho bez ohľadu na to, či by bolo vypúšťanie odpadových vôd z čističiek komunálnych odpadových vôd, ktoré sa nachádzajú v tom istom povodí vlievajúcim sa do citlivej oblasti, priame alebo nepriame, podlieha podľa článku 5 ods. 5 smernice 91/271 požiadavkám uplatniteľným na citlivé oblasti, iba ak toto vypúšťanie prispieva k znečisteniu tejto oblasti. Musí teda existovať príčinná súvislosť medzi uvedeným vypúšťaním a znečistením citlivých oblastí.
- 45 So zreteľom na tieto úvahy je potrebné skúmať, či Komisia preukázala existenciu takejto súvislosti.
- 46 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES úlohou Komisie, aby preukázala existenciu uplatňovaného nesplnenia povinnosti. Komisia musí predložiť Súdnemu dvoru podklady potrebné na to, aby preveril existenciu tohto nesplnenia povinnosti, pričom

sa nemôže oprieť o žiadny predpoklad (pozri najmä rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, 96/81, Zb. s. 1791, bod 6, a z 26. apríla 2007, Komisia/Taliansko, C-135/05, Zb. s. I-3475 bod 26).

47 Okrem toho, pokiaľ Komisia poskytla dostatok podkladov umožňujúcich preukázať skutočnosti, ktoré nastali na území žalovaného členského štátu, prináleží tomuto členskému štátu, aby podstatným spôsobom a detailne poprel takto predložené údaje a následky, ktoré z nich plynú (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. septembra 1988, Komisia/Grécko, 272/86, Zb. s. 4875, bod 21, ako aj z 9. novembra 1999, Komisia/Taliansko, C-365/97, Zb. s. I-7773, body 84 a 86).

48 Je potrebné konštatovať, ako vyplýva zo spisu, že fínske čističky sú rozdelené do povodí, ktorých zbernými vodami sú po prvé Botnický záliv, samotný ďalej rozdelený na dve morské oblasti, ktorými sú na jednej strane Botnická zátoka a na druhej strane Botnické more, po druhé samotné Baltské more a po tretie Fínsky záliv.

49 Za týchto okolností je potrebné skúmať, či Komisia preukázala, že vypúšťanie dusíka pochádzajúce z čističiek komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa nachádzajú v príslušných povodiach uvedených morských oblastí, prispieva k eutrofizácii týchto oblastí.

O čističkách, ktoré vypúšťajú odpadové vody do Botnického zálivu

50 Niektoré z čističiek komunálnych odpadových vôd vypúšťajú odpadové vody do Botnického zálivu, niektoré ich vypúšťajú priamo alebo nepriamo do Botnickej zátoky, iné ich zase vypúšťajú priamo alebo nepriamo do Botnického mora. Je teda možné skúmať všetky predmetné čističky, ktoré vypúšťajú odpadové vody do toho istého povodia.

— O čističkách, ktoré vypúšťajú odpadové vody buď priamo do Botnickej zátoky, alebo do jej povodia

51 Účastníci konania sa zhodujú na konštatovaní, že Botnická zátoka je jedinou významnou oblasťou Baltského mora, ktorá vo všeobecnosti nie je dotknutá eutrofizáciou. Okrem toho Komisia uznáva, že fosfor je v Botnickej zátoke limitujúcim faktorom. Fínska republika uvádza, že pokiaľ sa orgán poverený udelením environmentálneho povolenia domnieva, že miestna situácia to vyžaduje, odstraňovanie dusíka sa nariaďuje takisto v čističkách odpadových vôd, ktoré sa nachádzajú na okraji Botnickej zátoky.

52 Za týchto okolností Komisia nepreukázala, že z dôvodu situácie v Botnickej zátokke mala Fínska republika zaviesť terciárne čistenie dusíka v každej čističke komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktorá vypúšťa odpadové vody do Botnickej zátoky.

— O čističkách, ktoré vypúšťajú odpadové vody buď priamo do Botnického mora, alebo do jeho povodia

53 Účastníci konania sa rozchádzajú na jednej strane v otázke existencie eutrofizácie, ako aj v určení limitujúceho faktoru v Botnickom mori a na druhej strane v otázke existencie a prípadných účinkov prenosu dusíka pochádzajúceho z Botnického zálivu a prenikajúceho až do samotného Baltského mora.

O existencii eutrofizácie a o určení limitujúceho faktora v Botnickom mori

- 54 Podľa výsledkov štúdií pripojených k spisu Fínskou republikou je Botnický záliv, vrátane Botnického mora, jediným subregiónom Baltského mora, ktorý nevykazuje zjavné znaky eutrofizácie.
- 55 Komisia zakladá svoje tvrdenie, podľa ktorého je v Botnickom mori dusík významným limitujúcim faktorom eutrofizácie, na správe o prebratí smernice 91/271 vo Fínsku, ktorú v roku 2004 na jej žiadosť vypracoval Water Research Center (ďalej len „správa z roku 2004“).
- 56 Z tejto správy však vyplýva, že vo všeobecnosti eutrofizácia nie je v Botnickom mori a konkrétnejšie v otvorených vodách Botnického zálivu považovaná za problém. Okrem toho uvedená správa potvrdzuje, že more súostrovia je tranzitnou oblasťou v zmysle eutrofizácie medzi Fínskym zálivom a Botnickým zálivom. Kvalita vody bola v prevažnej väčšine opísaná ako uspokojivá.
- 57 Z uvedeného vyplýva, že Komisia nepreukázala, že dusík je významným limitujúcim faktorom eutrofizácie v otvorených vodách Botnického mora.
- 58 Pokiaľ ide o pobrežné vody, správa z roku 2004 potvrdzuje, že sú postihnuté eutrofizáciou spôsobenou slabou výmenou vody a vysokým obsahom živín. Okrem toho táto správa uvádza, že dusík je vo fínskych pobrežných vodách považovaný za limitujúci faktor.

- 59 V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť bod ii) prílohy II A písm. a), druhého pododseku smernice 91/271, podľa ktorého, pokiaľ ide o pobrežné vody, má vypúšťanie odpadových vôd z malých aglomerácií obvykle menší význam, ale pre veľké aglomerácie je potrebné začleniť odstraňovanie fosforu a/alebo dusíka, pokiaľ sa nedá preukázať, že odstraňovanie nemá účinok na úroveň eutrofizácie.
- 60 Fínska republika uviedla, že pokiaľ ide o čističky odpadových vôd nachádzajúce sa na okraji Botnického zálivu, dusík, ktorý obsahujú odpadové vody, vo všeobecnosti nemôže byť považovaný za spôsobujúci poškodenie v zmysle uvedenej smernice, najmä z dôvodu fenoménu zachytávania dusíka.
- 61 Okrem toho Fínska republika tvrdila, bez toho, aby Komisia predložila opačné dôkazy, že iba 0,3 % všetkého dusíka vypúšťaného každý rok do Botnického mora pochádza z komunálnych odpadových vôd, ktoré sa vlievajú do Botnickej zátoky. Okrem toho podľa tohto členského štátu by bol účinok odstraňovania dusíka v Botnickom zálive na úroveň eutrofizácie samotného Baltského mora taký nepatrný, že by ho štatistiky nemohli zachytiť.
- 62 Za takýchto okolností je potrebné konštatovať, že Komisia nepreukázala, že z dôvodu situácie v Botnickom mori mala Fínska republika zaviesť terciárne čistenie dusíka, ktorý obsahujú odpadové vody vypúšťané z každej čističky komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa vlievajú do Botnického mora.

O existencii a prípadných účinkoch prenosu dusíka pochádzajúceho z Botnického zálivu a prenikajúceho až do samotného Baltského mora

- 63 Komisia uvádza, že medzi rôznymi morskými oblasťami je prenášané v každom prípade významné množstvo živín. Týmto spôsobom sa 62 % celkového množstva dusíka

vypúšťaného priamo alebo nepriamo do Botnickej zátoky následne vlieva do Botnického mora, ktoré je morskou oblasťou, kde dusík predstavuje významný limitujúci faktor.

- 64 Na jednej strane je pravda, ako to uvádza Komisia a Fínska republika, že povinnosť odstraňovať dusík je potrebné posudzovať v celkovej perspektíve, zvažujúc zároveň citlivosť vnútrozemských vôd a pobrežných zberných vôd. Je však potrebné uviesť, že pojem povodie má hranice. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že na pojednávaní Komisia pripustila, že na rozdiel od toho, čo vyplýva z jej repliky, netvrdí, že Botnická zátoka a Botnické more môžu byť považované za povodia samotného Baltského mora.
- 65 Na druhej strane je potrebné poznamenať, že Fínska republika nepopiera, že dusík cirkuluje medzi rozličnými morskými oblasťami, ale uvádza, že z toho nemožno vyvodzovať, že miestna situácia si vyžaduje znižovanie obsahu dusíka vo všetkých čističkách komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré sa nachádzajú na okraji týchto morských oblastí.
- 66 Je potrebné poznamenať, ako to vyplýva zo spisu predloženého Súdnuemu dvoru, že Baltské more je plytkým morom, čo nepodporuje výmenu vôd. Okrem toho, ako bolo uznané v bode 77 rozsudku zo 6. októbra 2009, Komisia/Švédsko (C-438/07, Zb. s. I-9517), vyhláseného v ten istý deň ako tento rozsudok, medzi Botnickou zátokou a Botnickým morom je výmena vody obmedzená prirodzenými prekážkami, ktoré sa nachádzajú severe súostrovia Kvarken. Botnická zátoka a Botnické more sú prepojené podmorskými útesmi, nad ktorými je maximálna hĺbka vody iba 25 metrov.
- 67 Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že Komisia nepreukázala, že neexistuje žiadna fyzická bariéra obmedzujúca prenikanie dusíka medzi relevantnými morskými oblasťami.

- 68 Okrem toho, ako poznamenala generálna advokátka v bode 93 návrhov, Botnické more je skutočnou studňou pre dusík.
- 69 Preto, hoci existuje prenikanie dusíka medzi Botnickým zálivom a samotným Baltským morom, Komisia nepreukázala, že vlievanie vôd Botnickej zátoky a Botnického mora do samotného Baltského mora prináša prenos významného množstva znečistenia dusíkom pochádzajúcim zo severných regiónov Fínska.
- 70 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že účastníci konania sa zhodujú na okolnosti, že približne 11 % celkového množstva dusíka, ktorý sa nachádza v Botnickom mori, sa vlieva do samotného Baltského mora.
- 71 Ako však vyplýva z dokladov v spise a pripomienok formulovaných Fínskou republikou počas pojednávania, relevantným percentuálnym podielom je percentuálny podiel, ktorý predstavuje množstvo dusíka vypúšťané čističkami komunálnych odpadových vôd aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré vypúšťajú odpadové vody do Botnického zálivu, prenášané do Baltského mora. Naopak, celkový tok dusíka nemôže v danom prípade byť považovaný za prvok relevantný pre rozhodnutie, či dusík pochádzajúci z uvedených čističiek má podliehať terciárnemu čisteniu.
- 72 Z podkladov v spise možno vyvodiť, že živiny, medzi nimi dusík, pochádzajú z mnohých ľudských činností a dostávajú sa nakoniec do mora prostredníctvom po prvé atmosférických emisií a spádov, ktoré z nich vyplývajú, ktoré sa dotýkajú priamo mora alebo suchozemských oblastí povodí, po druhé vypúšťania zo zdrojov nachádzajúcich sa pozdĺž pobrežia alebo pochádzajúcich z povodí a po tretie zo strát rozptýlených zdrojov.

- 73 V tejto súvislosti spisové podklady umožňujú na jednej strane stanoviť, že veľká časť množstva dusíka prítomného v Botnickom zálive pochádza z rozptýlených zdrojov. Na druhej strane ľudskou činnosťou, ktorá zodpovedá za najväčšiu časť vypúšťania dusíka, je v rámci tejto kategórie poľnohospodárstvo.
- 74 Z toho vyplýva, že množstvo dusíka vypúšťané čističkami komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 nezodpovedá podielu dusíka uvádzanému Komisiou.
- 75 Za týchto okolností je ťažké rozlíšiť, čomu zodpovedá podiel prenosu 62 % uvádzaný Komisiou. Takýto podiel nemôže v žiadnom prípade zodpovedať množstvu dusíka, ktoré obsahujú odpadové vody vypúšťané z čističiek komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000.
- 76 Podľa pripomienok Fínskej republiky na pojednávaní percentuálny podiel prenosu dusíka, ktorá zahŕňa výlučne vypúšťanie tejto živiny pochádzajúce z predmetných čističiek, dosahuje približne 1,2 %.
- 77 Za takýchto okolností Komisia nepreukázala, že prenos dusíka pochádzajúceho z fínskych čističiek čistiacich komunálne odpadové vody aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré vypúšťajú odpadové vody do Botnického zálivu, do samotného Baltského mora môže byť kvalifikovaný ako významný v zmysle judikatúry, podľa ktorej prítok dusíka vytváraný komunálnymi odpadovými vodami vlievajúcimi sa do eutrofizovaných vôd má byť považovaný za významný, pokiaľ predstavuje približne 10 % celkového prítoku dusíka (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 77).

- 78 Okrem toho komisia Helcom, ktorá patrí pod dohovor o Baltskom mori, na stretnutí ministrov v Krakove 15. novembra 2007 schválila akčný plán pre Baltské more (Helcom Baltic Sea Action Plan). Tento plán, ktorý bol počas pojednávania predmetom rozpravy, stanovuje strop pre vypúšťanie dusíka a fosforu, ako aj nevyhnutné zníženie obsahu dusíka a fosforu v rozličných častiach Baltského mora. Vyplýva z neho, že pokiaľ ide o Botnickú zátoku a Botnické more, nie je potrebné znížiť obsah dusíka.
- 79 Hoci je pravda, že súčasne tento akčný plán stanovuje zníženie objemu dusíka v samotnom Baltskom mori do výšky 94 000 ton za rok, je potrebné poznamenať, ako to urobila Fínska republika na pojednávaní, že tento predpis sa netýka tohto členského štátu. Naopak týka sa štátov, ktoré sa nachádzajú v oblasti povodia samotného Baltského mora.
- 80 Za týchto okolností Komisia nepredložila dôkaz na jednej strane o tom, že vypúšťanie dusíka pochádzajúce z vnútrozemských vôd a pobrežných vôd Botnickej zátoky prispieva k eutrofizácii Botnického mora, a na druhej strane, že dusík predstavuje hlavný limitujúci faktor eutrofizácie v Botnickom mori.
- 81 Z uvedeného vyplýva, že Komisia nepreukázala, že množstvo dusíka, ktoré pochádza z čističiek komunálnych odpadových vôd z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré vypúšťajú odpadové vody do Botnického zálivu, prispieva k eutrofizácii samotného Baltského mora. Komisia teda nepredložila dôkaz o tom, že Fínska republika mala zaviesť terciárne čistenie dusíka v každej čističke komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktorá vypúšťa odpadové vody do Botnického zálivu.

82 Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že Komisia nepredložila dôkaz o tom, že Fínska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vznikajú podľa smernice 91/271, pokiaľ ide o každú čističku komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktorá vypúšťa odpadové vody do Botnického zálivu.

O čističkách, ktoré vypúšťajú odpadové vody buď priamo do samotného Baltského mora, alebo do jeho povodia

83 Pokiaľ ide o vypúšťanie odpadových vôd z čističiek nachádzajúcich sa vo vnútrozemí južných oblastí Fínska, ktoré čistia komunálne odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, nachádzajúcich sa v povodí, ktorého vody sú odvedené do vôd samotného Baltského mora citlivých na dusík, Fínska republika uvádza, že terciárne čistenie dusíka nie je potrebné, keďže fenomén prirodzeného zachytávania umožňuje dostatočné odstraňovanie tejto živiny.

84 V tejto súvislosti zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že zachytávanie je prirodzený proces pôsobiaci v jazerách a vo vodných tokoch, ktoré zachytávajú väčšiu časť vypúšťaného dusíka a premieňajú ho na neškodný plyn, čo rovnako zodpovedá postupu, ktorý sa používa pri odstraňovaní dusíka čističkami. K zachytávaniu dochádza najmä vo vodných nádržiach, kde sa prúdenie vody spomalí a čas uloženia trvá obvykle roky. K tomuto fenoménu dochádza tak, že dusík je odstraňovaný buď s organickými látkami v sedimentoch dna jazerných vodných nádrží, alebo procesom nitrifikácie/denitrifikácie mikrobov ako plyný dusík v atmosfére.

85 Komisia nepopiera, že zachytávanie je chemický proces, ku ktorému dochádza vo vode a ktorý znižuje koncentráciu dusíka, ale uvádza, že tento proces nemôže byť používaný ako náhrada odstraňovania dusíka čističkami stanoveného smernicou 91/271, pretože

to odporuje zásade predchádzania škodám. Komisia okrem toho zastáva názor, že proces zachytávania dusíka neumožňuje jeho trvalé odstraňovanie a je predmetom sezónnych zmien.

86 Na úvod je potrebné konštatovať, že žiadne ustanovenie smernice 91/271 nebráni tomu, aby prirodzené zachytávanie dusíka mohlo byť považované za metódu odstraňovania dusíka z komunálnych odpadových vôd.

87 Pokiaľ ide o tvrdenie uvádzané Komisiou, podľa ktorého je proces zachytávania dusíka príliš nestabilný na to, aby ho bolo možné zohľadniť, je potrebné poznamenať, že Fínska republika uviedla, bez toho, aby táto inštitúcia odporovala, že vo výpočtoch bilancií vodných oblastí podľa látok, na ktorých sú založené analýzy týkajúce sa zachytávania, sú zohľadnené procesy odstránenia a pridania dusíka z vody a do vody. Je teda zohľadnená denitrifikácia, zachytenie dusíka v sedimentoch, zachytenie dusíka z atmosféry vykonávané modrými riasami a uvoľnenie dusíka do vody zo sedimentov. Fínska republika dodala, že výnimočné roky, pokiaľ ide o hydrológiu, sú eliminované z výpočtov z dôvodu prezentácie priemerných výsledkov za viac rokov.

88 Nakoniec je potrebné pripomenúť, že ako bolo poznamenané v bode 44 tohto rozsudku, musí existovať adekvátne príčinná súvislosť medzi vypúšťaním a znečistením citlivých oblastí. Preto, hoci vody samotného Baltského mora sú postihnuté eutrofizáciou spôsobenou najmä dusíkom, pokiaľ Komisia nepreukázala, že vypúšťanie dusíka z čističiek komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 do samotného Baltského mora prispieva k eutrofizácii tohto mora, terciárne čistenie dusíka pre každú z týchto čističiek nemožno vyžadovať.

89 Okrem toho, ako to poznamenala generálna advokátka v bode 82 návrhov, tabuľka 2 prílohy I smernice 91/271 si v rámci terciárneho čistenia vyžaduje nie úplné vyčistenie, ale pokiaľ ide o dusík, buď zníženie obsahu umožňujúce dosiahnuť normu 15 mg/l pre

aglomerácie s p. k. medzi 10 000 a 100 000, alebo minimálny percentuálny podiel zníženia od 70 do 80 %. Dôsledkom nepriameho vypúšťania dusíka do vôd citlivých na dusík je teda povinnosť odstraňovať dusík iba vtedy, ak viac než 30 % dusíka obsiahnutého v komunálnych odpadových vodách z niektorej čističky dosiahne tieto citlivé oblasti.

- 90 Je teda potrebné určiť, či Komisia preukázala, že vypúšťanie odpadových vôd z každej čističky komunálnych odpadových vôd aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 priamo do samotného Baltského mora alebo do jeho povodia nevyhovuje týmto predpisom.
- 91 Po prvé, ako to poznamenáva Fínska republika, územie tohto členského štátu tvoria početné jazerá a rieky. Fínska republika okrem iného dodala, bez toho, aby tomu Komisia odporovala, že sladké vody vytvárajú častokrát vodné toky, v rámci ktorých krátke toky spájajú viacero jazier, ktorými pretekajú predtým, ako sa tieto vody vlievajú do pobrežných vôd. Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že prírodné charakteristiky fínskeho územia sa zdajú byť podporujúce zachytávanie dusíka.
- 92 Po druhé je potrebné poznamenať, že Fínska republika uvádza, že vo väčšine jazier a riek dusík nemá vplyv na eutrofizáciu, keďže živinou regulujúcou eutrofizáciu je fosfor. Je potrebné konštatovať, že Komisia nebola schopná vyvrátiť toto tvrdenie.
- 93 Po tretie Fínska republika uvádzala, bez toho, aby tomu Komisia odporovala, že klasická čistička vybavená na mechanické, biologické a chemické čistenie vždy vykoná určité zníženie obsahu dusíka, hoci na tento účel nie je špecificky vybavená. Zníženie obsahu dusíka v takejto čističke dosahuje priemerne 30 %.

94 Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy technické a vedecké údaje predložené účastníkmi konania týkajúce sa vypúšťania odpadových vôd z čističiek priamo alebo nepriamo do samotného Baltského mora, Komisia nepreukázala, že spojené účinky zníženia obsahu dusíka čističkami na jednej strane a prirodzené zachytávanie na druhej strane neumožňujú dosiahnuť minimálnu mieru odstraňovania dusíka vyžadovanú smernicou 91/271.

95 Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že Komisia nepredložila dôkaz o tom, že Fínska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vznikajú podľa smernice 91/271, pokiaľ ide o vypúšťanie odpadových vôd z každej čističky komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 priamo alebo nepriamo do samotného Baltského mora.

O vypúšťaní odpadových vôd z čističiek priamo do Fínskeho zálivu alebo do jeho povodia

96 Pokiaľ ide o vypúšťanie odpadových vôd z čističiek vo vnútrozemí južných oblastí Fínska, ktoré čistia komunálne odpadové vody pochádzajúce z aglomerácií nachádzajúcich sa v povodí, ktorého vody sú odvedené do vôd Fínskeho zálivu citlivých na dusík, Fínska republika uvádza, že terciárne čistenie dusíka nie je potrebné, keďže fenomén prirodzeného zachytávania umožňuje dostatočné odstraňovanie tejto živiny.

97 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že konštatovania uvedené v bodoch 84 až 94 tohto rozsudku, ktoré sa týkajú čističiek, ktoré vypúšťajú odpadové vody priamo alebo nepriamo do samotného Baltského mora, sú *mutatis mutandis* uplatniteľné vo vzťahu k čističkám, ktoré vypúšťajú odpadové vody priamo alebo nepriamo do Fínskeho zálivu.

- 98 Fínska republika uvádza, že z dôvodu fenoménu zachytávania sa dusík prítomný vo vodách čistených čističkami, ktoré sa nachádzajú na brehoch jazier a riek, vo významnejšom množstve nevlieva do vôd Fínskeho zálivu, kde by mohol mať za následok škody. Tento členský štát, bez toho, aby tomu Komisia odporovala alebo predložila v tejto súvislosti opačný dôkaz, uviedol, že dusík je vo fínskych jazerách zachytávaný v pomere medzi 19 % až 82 %.
- 99 Je pravda, že akčný plán pre Baltské more spomenutý v bode 78 tohto rozsudku stanovil, že štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o Baltskom mori, majú odstrániť 6 000 ton dusíka z Fínskeho zálivu. Napriek tomu pre celé Baltské more podiel zníženia zaťaženia dusíkom pripísateľný Fínskej republike dosahuje iba 1 200 ton ročne.
- 100 Fínska republika okrem toho zdôrazňuje, že v rámci celkového zaťaženia dusíkom pochádzajúcim z ľudských činností vo Fínsku predstavuje časť pripísateľná komunálnym odpadovým vodám približne 15 %. Je potrebné poznamenať, že toto tvrdenie je podporené závermi štúdií pripojených k spisu, podľa ktorých je za znečistenie vo Fínskom zálive vo veľkej miere zodpovedné poľnohospodárstvo.
- 101 Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že Komisia nepredložila dôkaz o tom, že vypúšťanie dusíka z čističiek komunálnych odpadových vôd aglomerácií s p. k. viac ako 10 000 buď priamo do Fínskeho zálivu, alebo do jeho povodia, významne prispieva k eutrofizácii vo Fínskom zálive. Ako bolo pripomenuté v bode 46 tohto rozsudku, Komisii prislúchalo v prejednávanej veci predložiť takéto dôkazy.
- 102 Nie je teda preukázané, že fínske vnútroštátne orgány musia vyžadovať terciárne čistenie dusíka pre čističky komunálnych odpadových vôd pochádzajúcich z aglomerácií s p. k. viac ako 10 000, ktoré vypúšťajú odpadové vody buď priamo do Fínskeho zálivu, alebo do jeho povodia.

103 Z uvedeného vyplýva, že je potrebné zamietnuť žalobu Komisie.

O trovách

104 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Fínska republika navrhla zaviazat Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov konania. Podľa odseku 4 prvého pododseku toho istého článku Švédske kráľovstvo, ktoré do konania vstúpilo ako vedľajší účastník, znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamietá.**
- 2. Komisia Európskych spoločenstiev je povinná nahradiť trovy konania.**
- 3. Švédske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy